

LANDMANDEN SOM VANDFORVALTER

Referat fra indledende møde, Silkeborg case

LMO Søften den 11.4.2013, kl. 9.00-12.30

Deltagere : Poul Hald Møller, Eja Lund , Irene Wiborg ,Christen Børgesen, Kirsten Schelde og Torsten Jacobsen(TVJ)

Dagsorden

1. Kort præsentationsrunde

2. Status i projektet "Landmanden som Vandforvalter" (Irene)

3. Succeskriterier i case-arbejdet

a. Hvad ønsker hver partner konkret at få ud af arbejdet i case-området, og hvad kan hver partner konkret bidrage med?

b. Forventningsafstemning: Hvilke succeskriterier er vi enige om for case-arbejdet i Silkeborg-by? (Ét kriterium er givet, nemlig output i form af faktaark)

4. Procesplan

a. Gennemgang af detaljeret tids- og procesplan for case-arbejdet i Silkeborg

5. Interessent-analyse

a. Partnerne laver sammen en interessentanalyse. Målet er at identificere målgrupper og interessenter i case-arbejdet. Med udgangspunkt i interessentanalysen afstemmes, hvordan og hvornår de forskellige interessenter skal involveres.

6. Arbejds møde i Silkeborg

a. Overordnet planlægning af arbejds mødets form og indhold. Overvej hvilke spørgsmål der skal besvares på arbejds mødet for til slut at kunne opnå projektets succeskriterier (jf. punkt 3b).

b. Deltagere til arbejds mødet (er formentlig givet af interessentanalysen).

c. Tid og sted for arbejds mødet

d. Fordeling af opgaver og koordinering af forberedelserne op til arbejds mødet.

7. By-seminar i Silkeborg

a. Overordnet planlægning af mødets form og indhold. Overvej hvilke spørgsmål der skal besvares for at nå projektets succeskriterier.

b. Deltagere til by-seminaret (med udgangspunkt i interessentanalysen). Målttede invitationer eller åben invitation?

c. Tid og sted for mødet

Succeskriterier

Silkeborg kommune m.fl. :

- Finde løsninger, der tilgodeser lodsejerhensyn, når lavtliggende landbrugsarealer oversvømmes ved høj vandstand i Gudenåen
- Identifikation af potentielle arealer til forsinkelse af vandet (buffer) ved akut indsats for at imødekomme oversvømmelse af Silkeborg By
- Beskrivelse af forretningsmodel med anvisning af betalingsformer for adgang til at inddrage arealer til håndtering af vandet ved oversvømmelse
- Beregning af nytteværdi og omkostninger ved at benytte landbrugsjord til aflastning af vandet henholdsvis ovenfor og nedenfor Silkeborg

Landbrug m. fl. :

- At landmanden får betaling for at stille arealer til rådighed for oversvømmelser
- Accept/forståelse af at oversvømmelse kan være nødvendig
- afledning fra højbundsjord (f.eks om foråret)
- Belysning af dyrkningskonsekvenser, frekvens
- løsninger der ikke er i konflikt med EU støtteordninger,
- At inddrage det åbne land til klimatilpasning (statens klima-rejsehold efterlyser input til landbrug og klimatilpasning – hvordan minimeres skader totalt set)
- Mulig analogi imellem kommunalt sneberedskab og vandberedskab

Diskussion af problemstillinger omkring Silkeborg:

Silkeborg kan ved store nedbørshændelser have behov for hurtigt at sende vand ned ad Gudenåen med risiko for at skabe problemer i andre oversvømmelsestruede områder, bl.a. Bjerringbro. Fokus vil i den forbindelse være rettet mod at finde egnede lokaliteter til at forsinke vandet, hvor bl.a området omkring Sminge Sø vil være interessant at få belyst.

Aflastning af vandføringen i Gudenåen opstrøms Silkeborg by kan bl.a. involvere Skanderborg og Horsens kommuner. Her ønskes potentiale for landbrugstiltag til tilbageholdelse og forsinkelse af vandet belyst. Identifikation og kortlægning af landbrugsjord, der kan være egnet til midlertidig oplagring af vand, kan være et væsentligt første skridt. Her er mulighed for at få udpeget den delmængde af landbrugsjord, der reelt kan bringes i spil, ud fra viden om dyrkede afgrøder, topografi, drænoplysninger, lavbundskort m.m.

Skala for tiltag blev debatteret. Hvor skal der sættes ind ? Er det længst opstrøms i vandløbenes øvre ender med bidrag fra enkelte landmænd, er det sidetilløb, der midlertidigt blokeres og oversvømmer tilstødende arealer, eller er det i Gudenåens hovedløb (vanskeligt at regulere). Et vigtigt formål med arbejdet er at identificere potentialer for forskellige typer løsninger frem for en lokal detailudredning. Beskyttelse imod oversvømmelser drejer sig om timing. Det skal sikres, at tilstrækkelig bufferkapacitet

LANDMANDEN SOM VANDFORVALTER

er til rådighed, og det skal kunne lade sig gøre at styre, hvornår der tilbageholdes vand i de tilfælde, hvor det ikke sker af sig selv i terræn. Aktiv brug af buffer kræver håndtag eller automatiserede styringer undervejs i forløbet ved ekstreme nedbørshændelser.

Interessentanalyse:

Diskussion af interessenter i forbindelse med udfyldning af skema drejede sig først om listning af mulige interessenter i Silkeborg. I forbindelse med gennemgang af hvilke interessenter der kunne være relevante ved tilrettelæggelse af seminar eller ved selve afholdelsen af seminaret blev det drøftet, om lodejere, grundejere, interesseorganisationer m.fl. kan forholde sig til endnu ikke arealspecifikke tiltag. Dels vil kun berørte parter finde det relevant, dels vil diskussion af muligheder uden konkrete planer være abstrakt, og dels kan forhold blive bragt til torvs, som ikke er relevante i sammenhæng med landmanden som vandforvalter. Interessent-kredsen på til forberedelse af seminaret på nuværende projektstade blev derfor afgrænset jf. tabel.

LANDMANDEN SOM VANDFORVALTER

Interessent	Kontakt-oplysninger	Kontaktperson i netværket	Interessentens indflydelse	Interessentens medvirken	Involvering:			Kommentarer
					Arbejds-møde	By-seminar	Infor-meres	
Har vi husket: - foreninger/laug - interessefællesskaber - lodsejere og private - (Offentlige) institutioner - grønne organisationer - finans-sektoren - erhvervsinteresser - andre?	Er der allerede en kontakt etableret til interessenten?	Er der allerede en person i LVF-netværket, som har kontakt til interessenten?	Hvor stor er interessentens indflydelse på projektet, dvs. kan interessenten træffe beslutninger om projektet? (stor/lille)	Hvor vigtig er interessentens aktive medvirken for projektets gennemførelse (nødvendig/mindre nødvendig)?	Notér om interessenten skal inviteres til arbejds-mødet, byseminaret og/eller interessenten skal holdes informeret.			
Jagtforeningen						x		
Lystfiskerforeninger						x		
Turisme					Spørg (P)	x		
Lodsejere						x		Hvem er berørt
Naturstyrelsen						x		
Naturfredningsforeningen						x		
Gudenåkomiteen (nabokommuner)					x	x		
Region Midt						x		
Grundejerforeninger						x		
Vandløbslaug						x		
Forsyningen					x	x		
Landboforening (					x	x		
PMK (politikere)						x		
Interessent	Kontaktoplysninger	Kontaktperson i netværket	Aktørens rolle		Involvering:			Kommentarer
					Arbejds-møde	By-seminar	Infor-meres	
Borgerforening						x		
Klimarejseholdet						x		

Der skal ifølge styregruppens tidplan afholdes et seminarforberedende møde i maj-juni. Efter kig i kalenderen blev 28. maj valgt (med 6. juli som alternativ). Mødet vil blive afholdt på Rådhuset i Silkeborg.

Det blev besluttet at der skal tilvejebringes fakta, kort og informationer til at kvalificere mødet.

1. Kort over arealanvendelse omkring Gudenåen som (sammen med topografiske kort /DHI) kan bruges til at udpege egnede landbrugsarealer til opmagasinering af vand opstrøms og nedstrøms Silkeborg (fremstilles af Agroøkologi)
2. Kvantificering af volumener der skal tilbageholdes for væsentligt at reducere oversvømmelse i Silkeborg eller Bjerringbro (DHI), hvad er opmagasineringsbehovet
3. Mulige forretningsmodeller, skitsering af hvordan compensation/betaling kan ske i forhold til gældende ordninger og programmer (VFL/LMO)

LANDMANDEN SOM VANDFORVALTER

4. Dyrkningskonsekvenser ved oversvømmelse

Der foreslås et Skype møde ca. en uge forud for det forberedende møde med henblik på at gennemgå og eventuelt afpasse de ovennævnte 3 punkter.